03/10/2022

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης τιμήθηκε από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος τιμήθηκε με το **Χρυσό Μετάλλιο του Πανεπιστημίου Πειραιώς,** σε ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, 2 Οκτωβρίου 2022, στην Αίθουσα του Θρόνου, στον **Πατριαρχικό Οίκο στο Φανάρι.**

Παρέστησαν οι Σεβ. Αρχιερείς του Θρόνου Μυριοφύτου και Περιστάσεως κ. Ειρηναίος, Μύρων κ. Χρυσόστομος, Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος, Αυστρίας κ. Αρσένιος, Ιεραπύτνης και Σητείας κ. Κύριλλος, Νέας Ζηλανδίας κ. Μύρων, Προύσης κ. Ιωακείμ, ο Σεβ. ΡΚαθολικός Αρχιεπίσκοπος Salzburg Δρ. Franz Lackner, και ο προκάτοχός του Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Δρ. Alois Kothgasser, μαζί με πολυμελή Αντιπροσωπεία του Αυστριακού ΡΚ Ιδρύματος “Pro Oriente”, οι Θεοφιλ. Επίσκοποι Αλικαρνασσού κ. Αδριανός και Ξανθουπόλεως κ. Παΐσιος, μέλη της Πατριαρχικής Αυλής και άλλοι κληρικοί, Άρχοντες Οφφικιάλιοι της Μ.τ.Χ.Ε., Καθηγητές και στελέχη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, και άλλοι προσκεκλημένοι.

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πειραιώς Καθηγητής κ. Άγγελος Κότιος, στην ομιλία του, αναφέρθηκε στη διακονία και το έργο του Παναγιωτάτου, και ιδιαιτέρως στις περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες του. Στη συνέχεια ανέγνωσε το Ψήφισμα της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πειραιώς και επέδωσε στον Παναγιώτατο το Χρυσό Μετάλλιο.

Ακολούθως, ο Παναγιώτατος πραγματοποίησε ομιλία, κατά την οποία ευχαρίστησε το Πανεπιστήμιο Πειραιώς για τη μεγάλη τιμή προς το πρόσωπό του, η οποία, όπως είπε, *“διαβαίνει επί τον ύπατον θεσμόν του Γένους και της Ορθοδοξίας, το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, το οποίον διακονεί τον λαόν του Θεού επί δεκαεπτά αιώνας από την Πόλιν αυτήν, την Πόλιν του Κωνσταντίνου, την Θεοτοκούπολιν, την Πόλιν των Αγίων και των Μαρτύρων, των Πατριαρχών και των Λογάδων του Γένους, του πνεύματος και της πνευματικότητος, του πολιτισμού και των πολιτισμών, της αληθούς φιλοσοφίας και της φιλοκαλίας, του «ενδόξου μας*

Βυζαντινισμού» και της δόξης της Ρωμιοσύνης.”

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του, ο Πατριάρχης εξέφρασε την βεβαιότητα ότι σκοπός της οικονομίας είναι η διακονία του ανθρώπου, των ζωτικών ελευθεριών και αναγκών του, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ειρήνης, πάντοτε, συνέχισε, όλα αυτά συνδεδεμένα με την μέριμνα για την προστασία του φυσικού και του πολιτισμικού περιβάλλοντος.

“Αποτελεί κοινήν διαπίστωσιν, ότι η σύγχρονος οικονομία είναι μονομερώς προσανατολισμένη προς την ταχείαν μεγιστοποίησιν της κερδοφορίας. «Εάν έχη κορεσθή η αγορά, η οποία εδημιουργήθη επί τη βάσει της ικανοποιήσεως στοιχειωδών αναγκών, τότε τίθενται επί το έργον εις την οικονομίαν μας οι ειδικοί του μάρκετιγκ. Καθήκον των είναι να δημιουργήσουν ανάγκας, αι οποίαι δεν υπήρχον πριν ή ήσαν εν υπνώσει. Η ολιγάρκεια ή η λιτότης είναι ο εχθρός του μάρκετιγκ» (Ernst Ulrich von Weizsäcker, «Ökologisches Weltethos», εις το έργον: Wissenschaft und Weltethos, επιμ. H. Küng/K.J. Kuschel, München 2001, σ. 354). «Ποτέ το χρήμα δεν βοούσε όπως σήμερα από τη μια ως την άλλη άκρη του πλανήτη», προσθέτει ο George Steiner (G. Steiner / A. Spire, Η βαρβαρότητα της άγνοιας, Αθήνα 2001, σ. 65).

Οι θιασώται της εγκλείστου εις την λογικήν του κέρδους ως αυτοσκοπού οικονομικής δράσεως διακηρύσσουν ότι αυτή είναι «η μοναδική οδός», και ότι οιαδήποτε παρέκκλισις θα οδηγήση αναποτρέπτως εις κοινωνικάς συγκρούσεις και εις οικονομικά αδιέξοδα. Ημείς θεωρούμεν ότι η «ιδιόνομος οικονομία» όχι μόνον δεν συμβάλλει εις την αληθή πρόοδον, αλλά οξύνει τα κοινωνικά και

περιβαλλοντικά προβλήματα, λειτουργούσα εν τέλει αντιπαραγω-γικώς. Δεν είναι δυνατόν να προαχθούν η κοινωνική ειρήνη, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και η ευημερία, και να προστατευθή η ακεραιότης του φυσικού περιβάλλοντος, από μίαν οικονομίαν, η οποία δεν εντάσσει εις την λειτουργίαν της αυτήν την στοχοθεσίαν. Οικονομική ανάπτυξις, κοινωνική δικαιοσύνη και οικολογική υπευθυνότης είναι αδιαίρετοι. Το μέλλον ανήκει εις μίαν οικολογικήν και κοινωνικήν οικονομίαν. Διά τον λόγον αυτόν, δεν επιτρέπεται να αγνοώνται, να υποτιμώνται ή να δυσφημίζωνται αι εναλλακτικαί μορφαί βιωσίμου αναπτύξεως, αι οποίαι αποκαλύπτουν και αναδεικνύουν τας ουσιαστικάς και καθοριστικάς διά τον άνθρωπον και την κοινωνίαν διαστάσεις της οικονομικής ζωής.

Ο άνθρωπος δεν είναι απλώς μία βιολογική μονάς. Η ζωή του είναι πολύ περισσότερον από αγών διά την επιβίωσιν, διά την κάλυψιν των υλικών αναγκών και διά την ικανοποίησιν των αισθήσεων. Ούτω, και η πολιτική και η οικονομία δεν αποτελούν απλώς πραγματιστικήν διαχείρισιν των ανθρωπίνων πραγμάτων, αλλά υπηρετούν ηθικάς αξίας και ανθρωπιστικά ιδεώδη. Ανήκει εις την πνευματικήν κληρονομίαν και πείραν της ανθρωπότητος, ότι αι μεγάλαι προκλήσεις δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν επί τη βάσει μόνον πραγματιστικών επιλογών, τεχνοκρατικών και οικονομοκεντρικών αποφάσεων, άνευ πνευματικού προσανατολισμού. Έχομεν ανάγκην μιάς πολιτικής και μιάς οικονομίας, αι οποίαι συνδυάζουν τας πολιτικάς και οικονομικάς στρατηγικάς με τα ανθρωπιστικά ιδανικά.

Δεν υπάρχει αληθής πρόοδος, εάν δεν γίνωνται σεβασταί αι πνευματικαί αξίαι. Η πίστις εις αυτάς τας αξίας αποτελεί πηγήν εμπνεύσεως, τρέφει και οξύνει το αισθητήριόν μας διά το δέον και το πρακτέον. Εν τη εννοία ταύτη, θεωρούμεν ότι η Εκκλησία, υψίστη αξία της οποίας είναι η προστασία της ιερότητος του ανθρωπίνου προσώπου, του επιγείου και του αιωνίου προορισμού του, δεν ασχολείται μεν με την πολιτικήν και την οικονομίαν εν τη στενή σημασία των όρων, όμως η δράσις και η μαρτυρία της δύνανται και οφείλουν να συμβάλλουν εις τον εξανθρωπισμόν της πολιτικής και οικονομικής ζωής, εις την λυσιτελεστέραν λειτουργίαν των υπέρ του ανθρώπου. Είμεθα κληρονόμοι μιάς παραδόσεως πίστεως και αγάπης, η οποία απελευθερώνει και τρέφει ανεξαντλήτους δυνάμεις δημιουργικότητος και «καλών αγώνων». Εντός της ολονέν αυξανομένης αμφισημίας των ανθρωπίνων πραγμάτων, η συμβολή της πνευματικής, ανθρωπιστικής και κοινωνικής πείρας της Ορθοδοξίας αποκτά ιδιαιτέραν επικαιρότητα."

Αναφερόμενος στη σημασία σεβασμού των κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων, επεσήμανε, μεταξύ άλλων:

"Η ιστορία της φιλανθρωπίας και της αλληλεγγύης είναι αδύνατον να γραφή χωρίς αναφοράν εις την συμβολήν της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Διά τον λόγον αυτόν ξενίζει η σύγχρονος κριτική, η οποία θεωρεί ότι η Ορθοδοξία είναι ασυμβίβαστος με τα δικαιώματα του ανθρώπου και με τας αρχάς της δημοκρατίας. Δεν ήτο μόνον ο Samuel Huntington εκείνος ο οποίος διεπίστωσε μίαν ασυμβατότητα μεταξύ της Ορθοδοξίας και των δυτικών παραδόσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του φιλελευθερισμού, αλλά ακόμη και ημέτεροι, οι οποίοι διετύπωσαν, όχι ως κριτικήν αλλά ως υπεροχήν της Ορθοδοξίας απέναντι εις την Δύσιν, παραπλησίους θέσεις. Η αλήθεια είναι ότι η Ορθοδοξία τονίζει μετ' εμφάσεως το κοινωνικόν περιεχόμενον της ελευθερίας και την αξίαν των κοινωνικών δικαιωμάτων, χωρίς να αγνοή την σημασίαν των ατομικών δικαιωμάτων, τα οποία κακώς ταυτίζονται υπό διαφόρων ημετέρων με

ατομοκεντρισμόν και δικαιωματισμόν. Τα κοινωνικά δικαιώματα εμπεριέχουν προφανώς και την προστασίαν του ατόμου, όπως και τα ατομικά είναι η προϋπόθεσις του σεβασμού της κοινωνικής σφαίρας της ζωής. Είναι χαρακτηριστικόν, ότι εις το πρώτον άρθρον της Οικουμενικής Διακηρύξεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου (10 Δεκεμβρίου 1948) συναντώμεν τας τρεις βασικάς αρχάς της Γαλλικής Επαναστάσεως «Ελευθερία, ισότης, αδελφοσύνη»: «Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης». Το πλαίσιον διά την πραγμάτωσιν των ατομικών και των κοινωνικών δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι η αδελφοσύνη και η αλληλεγγύη. Έχει γραφή ότι πολλά προβλήματα εις τον σεβασμόν των δικαιωμάτων του ανθρώπου συνδέονται με το γεγονός ότι η αδελφοσύνη έχει καταστή μία «λησμονημένη αρχή» εις τον χώρον της πολιτικής.”

Στη συνέχεια ο Παναγιώτατος τόνισε:

Η Ορθόδοξος Παράδοσις αποτελεί κιβωτόν ζωτικών αληθειών διά τον άνθρωπον και τον κόσμον. Η παράδοσις αυτή, την οποίαν οι εν Φαναρίω φυλάσσομεν ως κόρην οφθαλμού εις όλας τας εκφάνσεις της, μας διδάσκει ότι είναι αδύνατον να ομιλώμεν περί προόδου, όταν φαλκιδεύεται το ανθρώπινον πρόσωπον και καταστρέφεται ο οίκος του, το φυσικόν περιβάλλον. Ότι ο πολιτισμός της αλληλεγγύης δεν εγκαθιδρύεται διά της ανόδου του βιοτικού επιπέδου και διά μέσου της διαδικτυακής επικοινωνίας. Ότι η μέριμνα διά την προστασίαν του ανθρωπίνου προσώπου και η οικοφιλική συμπεριφορά απορρέουν από το κέντρον του χριστιανικού Ευαγγελίου και της εκκλησιαστικής ζωής. Ότι ημείς οι χριστιανοί οφείλομεν να συμβάλλωμεν εις την μεταμόρφωσιν του κόσμου διά της εμπράκτου μαρτυρίας περί της πίστεως, της αγάπης και της ελπίδος, που είναι η φωνή του ουρανού. Ότι η ανοικτοσύνη προς τον κόσμον και το πνεύμα του διαλόγου είναι διαστάσεις της ιδίας της Ορθοδόξου ταυτότητός μας, η οποία τοποθετεί τον «λύχνον» της αληθείας όχι «υπό τον μόδιον», «αλλ’ επί την λυχνίαν», διά να λάμπη πάσι τοις εν τω κόσμω.

Ακολούθως, ο Παναγιώτατος, απευθύνθηκε, στη γερμανική γλώσσα, προς τα μέλη της Αντιπροσωπείας του Ιδρύματος Pro Oriente, τα οποία υποδέχθηκε με εγκαρδιότητα στις αυλές της Μητρός Εκκλησίας.

Χαιρετισμό απηύθυναν ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Salzburg Δρ. Franz Lackner, και ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Δρ. Alfons Kloss.

Νωρίτερα, το πρωί, ο Παναγιώτατος χοροστάτησε κατά την Θεία Λειτουργία στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, το μεσημέρι δε παρέθεσε γεύμα στους ανωτέρω υψηλούς επισκέπτες του Πατριαρχείου σε εστιατόριο της Πόλης.

Φωτό: Νίκος Παπαχρήστου / Οικουμενικό Πατριαρχείο